

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

PLAN

ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

WANDOWO

NA LATA

2009-2017

Październik 2009

Projekt jest finansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego
2007-2013

Zleceniodawca:

Gmina Gardeja
ul. Kwidzyńska 27
82-520 Gardeja
tel. (0 55) 262 40 50
fax (0 55) 262 40 55
e-mail: info@gardeja.pl
http: www.gardeja.pl

Autor:

Rada Sołecka
Sołectwa Wandowo

Koordynator opracowania:

mgr inż. Roman Wójcik

Wykonawca:

Business Mobility International Spółka z o.o.
al. 3-go Maja 11
76-200 Słupsk
tel. (0 59) 8 456 301-302
fax.(0 59) 8 456 303
e-mail: office@bm-intl.2com.pl
http: www.bmintl.com

Biuro regionalne:

Business Mobility International Spółka z o.o.
ul. Drewsa 4E
61 – 606 Poznań
tel/fax (061) 825 78 60
e-mail: office@bm-intl.2com.pl

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	4
1. UCZESTNICY DEBATY STRATEGICZNEJ REPREZENTUJĄCY MIEJSCOWOŚĆ WANDOWO	5
2. METODOLOGIA.....	6
3. RAPORT O STANIE	8
3.1. MIEJSCOWOŚĆ WANDOWO	8
3.2. SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.....	9
3.2.1. Położenie	9
3.2.2. Miejscowość w statystyce.....	10
3.2.3. Struktura użytkowania i własności gruntów w Wandowie.....	10
3.2.4. Struktura wieku	11
3.2.5. Gospodarka	13
3.2.6. Rolnictwo.....	13
3.2.7. Bezrobocie	14
3.2.8. Oświata	16
3.2.9. Ochrona zdrowia.....	16
3.2.10. Kultura	16
3.2.11. Sport i wypoczynek.....	17
3.2.12. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	17
3.2.12.1. Transport i komunikacja	17
3.2.12.2. Telekomunikacja	18
3.2.12.3. Zaopatrzenie w ciepło.....	18
3.2.12.4. Zaopatrzenie w gaz.....	18
3.2.12.5. Zaopatrzenie w wodę.....	18
3.2.12.6. Kanalizacja	19
3.2.13. Gospodarka odpadami	19
3.2.14. Zasoby przyrodnicze, środowiskowe i stan środowiska.....	19
3.2.15. Zasoby kulturowe i historyczne.....	20
4. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WANDOWO	21
5. ANALIZA SWOT	22
6. OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIEJSCOWOŚCI WANDOWO.....	27
7. MISJA.....	29
8. ANKIETY POGLĄDOWE.....	31
9. DIAGNOZA STANU	34
10. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO.....	36
11. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA (INWESTYCJE).....	37
11.1. GOSPODARKA	38
11.2. INFRASTRUKTURA	39
11.3. SPOŁECZNOŚĆ	40
12. WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI WANDOWO	41
12.1. KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU.....	41
13. CELE STRATEGICZNE I CELE NIEZBĘDNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA	43
14. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY	45
15. OPIS ZADANIA PRIORYTETOWEGO	46
16. ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA PRIORYTETOWEGO.....	47
17. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA PRIORYTETOWEGO.....	48
18. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WANDOWO.....	49
19. MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WANDOWO.....	50
20. PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WANDOWO	51
21. WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I WYKRSÓW	52

WSTĘP

Podstawą rozwoju miejscowości Wandowo jest dokument pn. „Plan Odnowy Miejscowości Wandowo”, który określa misję, cele i kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2009 - 2017. Dokument ten poddany ocenie mieszkańców, a następnie uchwalony przez Zebranie Wiejskie zawiera również wariant rozwoju.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego. Obowiązek opracowania planu wynika z wielu istniejących programów służących wspieraniu obszarów wiejskich i społeczności wiejskiej takich jak Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 oparty na środkach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji mających poprawić komfort życia lokalnym społecznościom.

Zapisy „Planu Odnowy Miejscowości Wandowo” są spójne z Narodową Strategią Spójności, Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013, ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gardeja oraz Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Gardeja na lata 2007 - 2013. Cele i działania zaproponowane w omawianym opracowaniu nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

W dalszej części opracowania przedstawiono analizę SWOT, wybrano misję, cele i kierunki działania oraz Wieloletni Plan Inwestycyjny dla miejscowości Wandowo.

Dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu jest „Raport o Stanie Miejscowości Wandowo” zawierający podstawowe informacje o miejscowości na tle gminy. Raport został opracowany wg wcześniej przygotowanego schematu przy udziale pracowników Urzędu Gminy Gardeja i mieszkańców miejscowości Wandowo.

1. UCZESTNICY DEBATY STRATEGICZNEJ REPREZENTUJĄCY MIEJSCOWOŚĆ WANDOWO

1. Kosiński Krzysztof
2. Aniołkowski Marian
3. Sinkiewicz Zdzisław
4. Rutkowski Tomasz

2. METODOLOGIA

„Plan Odnowy Miejscowości Wandowo” opracowano przyjmując za podstawę wyniki debaty strategicznej organizowanej metodą aktywnego planowania strategicznego.

Przeprowadzono jedną debatę z udziałem liderów lokalnych, reprezentujących mieszkańców miejscowości Wandowo, Przewodniczącego Rady Sołeckiej, Wójta Gminy i pracowników Urzędu Gminy Gardeja.

Sesja strategiczna odbyła się w dniu 01.06.2007 roku, a jej zadaniem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach życia społeczno – gospodarczego oraz wyznaczenie wariantu rozwoju miejscowości.

Na podstawie wypracowanej **analizy SWOT**, która przedstawia **silne strony** (wewnętrzne) miejscowości, **słabe strony** (wewnętrzne), **szanse** (zewnętrzne) i **zagrożenia** (zewnętrzne) odpowiedziano na pytanie:

Co należy zrobić, albo, jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony miejscowości i zniwelować zagrożenia?

Na podstawie tak postawionego pytania przygotowano kilkanaście celów opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach.

Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans. Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach życia społeczno - gospodarczego.

Przyjęto, że winny zostać wyróżnione trzy cele pierwszorzędne, bez których dana miejscowość nie może się rozwijać oraz, o ile to możliwe, trzy cele drugorzędne, które przyspieszają rozwój danego obszaru społeczno-gospodarczego.

W ten sposób wynikiem konsultacji po debacie strategicznej było wypracowanie kilkunastu celów w trzech obszarach: Infrastruktura, Społeczność, Gospodarka oraz określenie wybranego wariantu rozwoju.

Jednocześnie mieszkańcy zgłaszając inwestycje niezbędne do realizacji na terenie swojej miejscowości dokonali ich hierarchizacji poprzez dyskusję i anonimowe głosowanie.

Wynik głosowania miał bezpośredni wpływ na hierarchizację celów i kierunków (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego.

Ponadto dla stworzenia lepszych podstaw do oceny sytuacji społeczno- gospodarczej w miejscowości Wandowo przeprowadzono ankietę, której celem była ocena komfortu życia mieszkańców w stosunku do innych podobnych miejscowości w gminie oraz ocena trendów w życiu społeczno – gospodarczym na przestrzeni ostatnich lat. Wyniki tej ankiety poprzedziły bezpośrednio analizę SWOT.

Jednocześnie mieszkańcy zgłaszając inwestycje niezbędne do realizacji na terenie swojej miejscowości dokonali ich hierarchizacji pod kątem ich niezbędności dla podniesienia poziomu życia mieszkańców Wandowa.

3. RAPORT O STANIE

3.1. *Miejscowość Wandowo*¹

Wandowo (dawniej Wandau) to wieś rycerska, która w XVI wieku i następnych stuleciach pozostawała w rękach niemieckich junkrów Dobenecków i Heydeków – wiernych książętom i elektorom. W 1885 roku Wandowo było zamieszkane przez 302 mieszkańców, powierzchnia dóbr wsi wynosiła 326 ha. Liczba mieszkańców wsi wzrosła do 304 w roku 1910, natomiast w 1939 roku Wandowo zamieszkiwało 584 mieszkańców zajmujących 126 gospodarstw domowych. W 1945 roku w Wandowie otwarto siedmioklasową szkołę podstawową. W tym roku powstała również gmina. Pierwszym wójtem został Józef Weiler. W 1954 roku gminę podzielono na dwie gromady: Mary i Krzykosy.

W roku 1958 Wandowo stało się siedzibą gromady, do której włączono gromadę Krzykosy i Mary.

Wieś Wandowo liczy obecnie 292 mieszkańców. Jest położona przy drodze powiatowej Bądki - Kisielice. Leży w gminie Gardeja w odległości 12 km od miasta Kwidzyn. Jest wsią, w której mieści się gimnazjum dla uczniów z 17 miejscowości, Ośrodek Zdrowia, w którym leczy się 2/3 mieszkańców gminy Gardeja, punkt apteczny i agencyjny Poczty Polskiej, OSP, biblioteka gminna, punkt kasowy Banku Powiślańskiego oraz 2 sklepy, w tym jeden GSSCH Gardeja.

¹ Opracowano na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy Gardeja

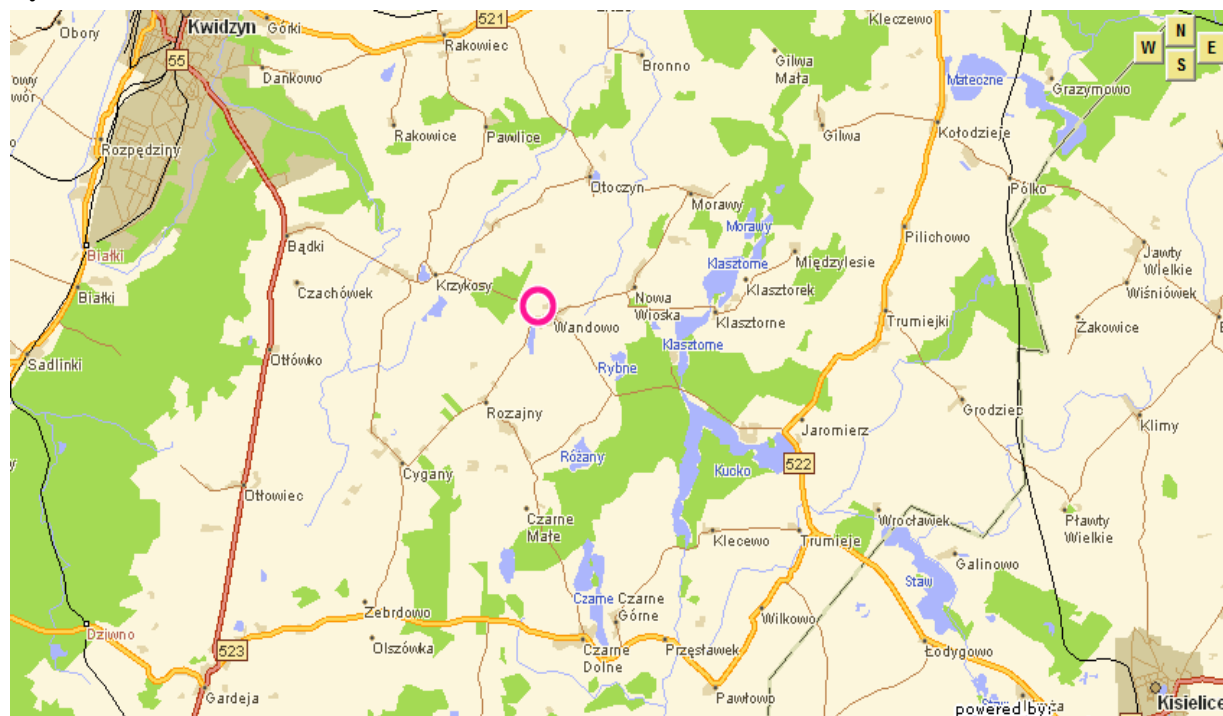
3.2. Syntetyczna charakterystyka miejscowości²

3.2.1. Położenie

Miejscowość Wandowo, pod względem geograficznym, położona jest w zachodniej części Pojezierza Mazurskiego na pograniczu Pojezierzy: Iławskiego i Chełmińskiego po wschodniej stronie Doliny Dolnej Wisły, w odległości ok. 10 km na północny - wschód od Gardeja.

Natomiast pod względem administracyjnym miejscowość położona jest na południowo-wschodnim krańcu województwa pomorskiego, w powiecie kwidzyńskim, z przynależnością do gminy Gardeja. W latach 1975 – 1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa elbląskiego.

Rysunek 1 Położenie Wandowa

Źródła: www.mapa.szukacz.pl

² Opracowano na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy Gardeja oraz Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Gardeja na lata 2009 - 2017

3.2.2. Miejscowość w statystyce

Tabela 1 Miejscowość w statystyce

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Powierzchnia w ha	481,7299
Stan ludności ogółem, w tym:	292
kobiety	154
mężczyźni	138
Urodzenia żywe ogółem	5
Zgony ogółem	4
Przyrost naturalny	+1
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	80
Ludność w wieku produkcyjnym Kobiety (18-59 lat) / Mężczyźni (18-64)	180 K – 89/M - 91
Ludność w wieku poprodukcyjnym Kobiety (60 lat i więcej) / Mężczyźni (65 lat i więcej)	32 K – 22/M - 10

Źródła: Urząd Gminy Gardeja

3.2.3. Struktura użytkowania i własności gruntów w Wandowie

Powierzchnia miejscowości Wandowo wynosi **481,7299** ha. Na obszarze miejscowości przeważają gleby o dobrej kulturze (nie występują grunty klasy I i II, natomiast grunty klasy III i IV stanowią ponad 90% ogólnej powierzchni gruntów ornych).

Tabela 2 Struktura gruntów według klas bonitacyjnych w m. Wandowo

WYSZCZEGÓLNIENIE	MIEJSCOWOŚĆ (powierzchnia w ha)
Powierzchnia miejscowości ogółem, w tym:	481,7299
Użytki rolne ogółem, w tym:	419,6708
Grunty orne, w tym:	372,6453
Grunty klasy I	-
Grunty klasy II	-
Grunty klasy III a	1,6335
Grunty klasy III b	84,0125

WYSZCZEGÓLNIENIE	MIEJSCOWOŚĆ (powierzchnia w ha)
Grunty klasy IV a	190,8416
Grunty klasy IV b	59,4780
Grunty klasy V	27,9132
Grunty klasy VI	8,3600
Grunty klasy VI z	-
Sady	2,7287
Łąki	23,9500
Pastwiska	20,3468
Lasy i grunty leśne	7,1300
Grunty zadrzewione i zakrzewione	1,9700
Grunty pod wodami stojącymi	-
Grunty pod wodami płynącymi	9,1900
Grunty pod rowami	1,0521
Użytki kopalne	-
Tereny komunikacyjne - drogi	16,5412
Tereny komunikacyjne - tereny kolejowe i inne	0,1500
Tereny mieszkaniowe, przemysłowe i inne zabudowane	16,5458
Tereny niezabudowane	0,7000
Tereny zielone i rekreacyjne	-
Tereny różne	-
Nieużytki	8,7800

Źródła: Urząd Gminy Gardeja

3.2.4. Struktura wieku

Gminę Gardeja zamieszkuje **8 581** mieszkańców, natomiast samą miejscowość Wandowo zamieszkuje **310** mieszkańców (stan na 31 grudnia 2008 r.).

Przekrój statystyczny struktury ludności na terenie gminy Gardeja oraz w miejscowości Wandowo przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3 Struktura ludności gminy Gardeja i miejscowości Wandowo wg wieku - stan na koniec 2008 r.

przedziały wieku w latach	Gmina Gardeja	Miejscowość Wandowo
do 20	2526	93
20 - 29	1566	59
30 - 39	1195	36
40 - 49	1040	41
50 - 59	1126	40
60 - 64	328	14
powyżej 65	800	27

Źródło: Urząd Gminy Gardeja

Tabela 4 Struktura ekonomiczna ludności w gminie Gardeja i w miejscowości Wandowo - stan na koniec 2008 r.

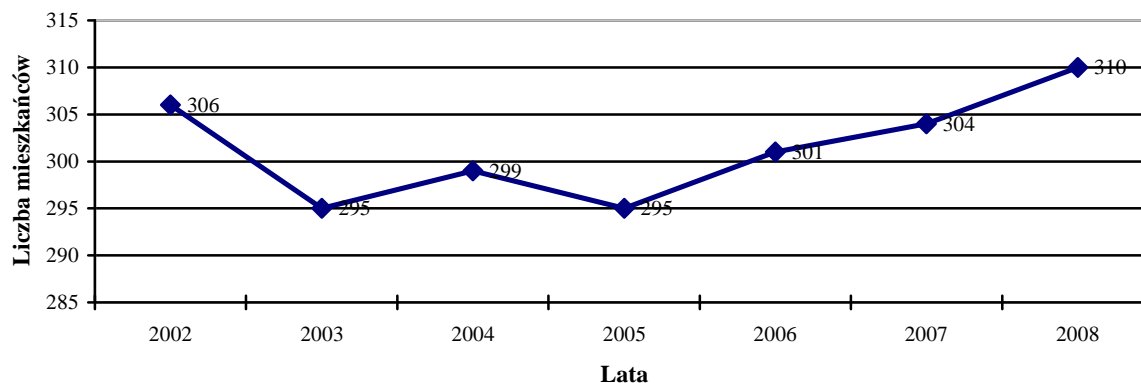
Grupy funkcjonalne	Gmina Gardeja		Miejscowość Wandowo	
	ogółem	% ogółu populacji	ogółem	% ogółu populacji
wiek przedprodukcyjny	2 373	27,65	88	28,39
wiek produkcyjny	5 408	63,02	195	62,90
wiek poprodukcyjny	800	9,32	27	8,71

Źródło: Urząd Gminy Gardeja

Struktura ekonomiczna ludności w Wandowie zbliżona jest do struktury ekonomicznej ludności zamieszkującej teren gminy. W miejscowości występuje nieco mniejszy procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym. Wyższy natomiast jest udział ludności w wieku produkcyjnym. Procentowy udział ludności w wieku poprodukcyjnym kształtuje się na podobnym poziomie.

Liczba ludności miejscowości w latach 2002 – 2008 wykazuje nieznaczną tendencję malejącą. Przyczyn należy upatrywać w ogólnym trendzie wśród młodych ludzi polegającym na szukaniu szans na karierę zawodową i zdobywaniu środków na „życiowy start” w dużych ośrodkach miejskich.

Wykres 1 Liczebność ludności miejscowości Wandowo w latach 2002 – 2008

3.2.5. *Gospodarka*

Strukturę prowadzonej działalności gospodarczej na terenie Wandowa przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5 Struktura prowadzonej działalności gospodarczej

WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ
Placówki handlowe i gastronomiczne	3
Produkcja wyrobów przemysłowych	---
Produkcja wyrobów spożywczych	---
Budownictwo	---
Usługi transportowe	1
Zakłady produkcyjno - usługowe	4
OGÓLEM:	8

Źródło: Urząd Gminy Gardeja

Na terenie miejscowości działalność gospodarczą prowadzą przede wszystkim placówki handlowo – gastronomiczne oraz zakłady produkcyjno – usługowe.

Największymi pracodawcami w Wandowie są: Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki, firma transportowa oraz Ośrodek Zdrowia. Ponadto w miejscowości zlokalizowany jest punkt apteczny, punkt agencyjny Poczty Polskiej, punkt kasowy Banku Powiślańskiego oraz dwa sklepy i jeden bar. Istniejące firmy nie zapewniają wystarczającej ilości miejsc pracy dla wszystkich mieszkańców miejscowości. Pozostała część mieszkańców Wandowa znajduje zatrudnienie w pobliskim Kwidzynie.

3.2.6. *Rolnictwo*

W Wandowie, które traci swój pierwotny rolniczy charakter, istnieje niewiele indywidualnych gospodarstw rolnych. Większość gruntów rolnych występujących na terenie Wandowa stanowią gleby o dobrej kulturze, na których uprawia się głównie zboża (rzepak i pszenicę) oraz buraki cukrowe. Hodowla trzody chlewnej na większą skalę prowadzona jest w kilku gospodarstwach. Ciekawostką Wandowa jest hodowla strusi afrykańskich w jednym z gospodarstw agroturystycznych. Ponadto w miejscowości zlokalizowane są 3 pasieki pszczelarskie, jedno gospodarstwo sadownicze oraz kilka gospodarstw zajmujących się hodowlą ryb.

Największe, kilkusethektarowe gospodarstwo rolne powstało na gruntach po byłym PGR Krzykosy.

Tabela 6 Struktura gospodarstw rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2006
Liczba gospodarstw	27
Powierzchnia gospodarstw (w ha) ogółem, w tym:	
1-2ha	7
2-5ha	6
5-10ha	4
10-20ha	2
20-50ha	5
50 i więcej ha	3
Średnia wielkość gospodarstwa	28,30

Źródło: Urząd Gminy Gardeja

Według danych Urzędu Gminy liczba gospodarstw rolnych w Wandowie wynosi 27 (wg odprowadzanego podatku rolnego). Z wywiadu przeprowadzonego na terenie miejscowości wynika, że faktycznie jest ich ok. piętnastu, a liczbę dużych gospodarstw rolnych można określić na kilka. Połowę ogólnej ilości gospodarstw rolnych stanowią mało powierzchniowe gospodarstwa, których właściciele utrzymują się przede wszystkim z pracy w sektorze poza rolniczym.

3.2.7. Bezrobocie

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Kwidzynie z terenu gminy Gardeja zarejestrowanych na dzień 31.12.2008 r. było: **413** osób, w tym: **231** kobiety. Prawo do zasiłku posiadało: **155** osób, w tym **88** kobiety.

Tabela 7 Bezrobotni w gminie Gardeja wg stanu na 31.12.2007 r. i 31.12.2008 r.

	STAN NA 31.12.2007 r.				STAN NA 31.12.2008 r.			
	Bezrobotni ogółem	w tym kobiety	Bezrobotni z prawem do zasiłku	w tym kobiety	Bezrobotni ogółem	w tym kobiety	Bezrobotni z prawem do zasiłku	w tym kobiety
Gmina Gardeja	486	288	102	48	413	231	155	88

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kwidzynie.

Tabela 8 Bezrobotni w gminie Gardeja według wykształcenia wg stanu na 31.12.2007 r.

		STAN NA 31.12.2007 r.				
		Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Gmina Gardeja	ogółem	8	63	27	155	233
	kobiet	8	50	22	82	126

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kwidzynie.

Tabela 9 Bezrobotni w gminie Gardeja według wykształcenia wg stanu na 31.12.2008 r.

		STAN NA 31.12.2008 r.				
		Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Gmina Gardeja	ogółem	11	64	36	138	164
	kobiet	10	46	20	65	90

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kwidzynie.

Zauważalnym zjawiskiem w gminie jest spadek liczby bezrobotnych we wszystkich grupach, bez względu na poziom wykształcenia. W Wandowie wzrosło bezrobocie wśród osób z wykształceniem wyższym, natomiast zmalało wśród osób o najniższym poziomie wykształcenia.

Tabela 10 Stopa bezrobocia w %

Stan na:	31.12.2007 r.	31.12.2008 r.
powiat kwidzyński	11,4	9,6
woj. pomorskie	10,7	8,4
POLSKA	11,2	9,5

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kwidzynie

3.2.8. Oświata

Na terenie miejscowości Wandowo funkcjonuje Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki, liczące 7 oddziałów, w których uczy się 173 uczniów. Gimnazjum zatrudnia 18 pracowników pedagogicznych i 7 pracowników obsługi i administracji.

W szkole uczniowie korzystają z następujących zajęć pozalekcyjnych: koła szachowego, sportowego i zajęć wyrównawczych.

Stan techniczny obiektów jest bardzo dobry; w czerwcu 2002 r. szkoła wzbogaciła się o nowoczesną salę gimnastyczną.

3.2.9. Ochrona zdrowia

W Wandowie funkcjonuje Ośrodek Zdrowia, w którym mieszkańcy mogą korzystać z opieki lekarskiej lekarzy rodzinnych oraz stomatologa. Ośrodek świadczy usługi medyczne i diagnostyczne w zakresie:

- podstawowej opieki medycznej,
- ambulatoryjnej opieki zdrowotnej,
- stomatologii zachowawczej.

W przypadku konieczności hospitalizacji, jak również specjalistycznych usług medycznych, mieszkańcy Wandowa korzystają z usług Szpitala Powiatowego w Kwidzynie. Także pierwsza pomoc medyczna w ramach Zintegrowanego Systemu Ratownictwa zlokalizowana jest w Kwidzynie.

W przypadku zaopatrzenia w środki farmaceutyczne mieszkańcy korzystają z punktu aptecznego w Wandowie oraz apteki w Gardei.

3.2.10. Kultura

Na terenie miejscowości Wandowo znajduje się świetlica wiejska, która jest miejscem zebrań Rady Sołeckiej, Koła Gospodyń Wiejskich oraz imprez dla młodzieży i dorosłych mieszkańców miejscowości. Dach budynku świetlicy, którego pokrycie wykonane jest z płyt azbestowo – cementowych, tzw. „eternitu”, jest w złym stanie technicznym, wymagającym kompleksowego remontu.

Ponadto w budynku Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki mieści się biblioteka publiczna, która jednocześnie pełni rolę biblioteki szkolnej.

Rokrocznie, przy współdziałaniu Rady Sołeckiej, organizowane są w Wandowie festyny, dożynki oraz imprezy dla dzieci.

W Wandowie działa również Ochotnicza Straż Pożarna, która w czerwcu 2006 r. obchodziła 60 – lecie swojego istnienia. Drużyny młodzieżowe OSP Wandowo (chłopców i dziewcząt do lat 16-u) należą do najlepszych w gminie. OSP w Wandowie inicjuje i współorganizuje festyny oraz imprezy służące integracji społeczności lokalnej oraz upowszechnianiu kultury.

3.2.11. Sport i wypoczynek

Na terenie miejscowości Wandowo znajdują się następujące obiekty sportowo – rekreacyjne:

- sala gimnastyczna przy Gimnazjum im. dr Tadeusza Kościuszki w Wandowie, w godzinach popołudniowych dostępna dla wszystkich mieszkańców,
- kąpielisko i pomosty na plaży Jeziora Wandowo.

W Wandowie zlokalizowane jest Gospodarstwo Agroturystyczne „Strusie Gniazdo”, położone w odległości 400 m od kąpieliska, posiadające 8 miejsc noclegowych w czterech pokojach dwuosobowych. Gospodarstwo oferuje pełne wyżywienie (w tym wyroby z koziego mleka), plac zabaw oraz grill. Istnieje także możliwość wypożyczenia rowerów. Niewątpliwą atrakcją gospodarstwa jest hodowla strusi afrykańskich.

Możliwość wypoczynku w Wandowie oferuje także Gospodarstwo Agroturystyczne „Pod Brzozą”, które posiada 17 miejsc noclegowych w pokojach 2-4 osobowych. Gospodarstwo zapewnia także pełne wyżywienie, salę na 40 osób z możliwością wynajmu na imprezy i szkolenia. W gospodarstwie organizowane są ogniska, natomiast zimą organizowane są kuligi. W zlokalizowanych na terenie gospodarstwa stawkach istnieje możliwość połowu ryb.

3.2.12. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

3.2.12.1. Transport i komunikacja

Przez miejscowość Wandowo przebiegają następujące drogi powiatowe:

- 3222 G Wandowo – Czarne Dolne,
- 3224 G Wandowo – Cygany,
- 3228 G Wandowo – Morawy.

Stan dróg powiatowych jest dość dobry, są to drogi utwardzone o nawierzchni bitumicznej.

Komunikacja zbiorowa dla miejscowości Wandowo jest dobrze rozwinięta. Kursują autobusy PKS w kierunku Gardei i Kwidzyna.

Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w Kwidzynie oddalonym od Wandowa o 12 km.

3.2.12.2. Telekomunikacja

Jedynym operatorem telefonii stacjonarnej działającym na terenie Wandowa jest Telekomunikacja Polska S.A. Na terenie miejscowości dostępna jest usługa Neostrada. Ponadto teren miejscowości pokryty jest zasięgiem wszystkich operatorów sieci telefonii komórkowej, poziom sygnału jest dobry.

3.2.12.3. Zaopatrzenie w ciepło

W miejscowości Wandowo nie ma sieci ciepłowniczej. Najpowszechniejszym na terenie miejscowości sposobem zaopatrywania w ciepło są przydomowe kotłownie indywidualne opalane drewnem i węglem.

3.2.12.4. Zaopatrzenie w gaz

Miejscowość Wandowo nie jest zgazyfikowana. Mieszkańcy korzystają z gazu ciekłego propan – butan w oparciu o dobrze rozwiniętą sieć dystrybucyjną.

3.2.12.5. Zaopatrzenie w wodę

Cała miejscowość zaopatrywana jest w wodę z ujęcia i stacji uzdatniania wody zlokalizowanej w Wandowie, z którego czerpią wodę również mieszkańcy wsi Nowa Wioska, Otoczyn, Morawy i Klasztorzek. Stan sieci wodociągowej jest dość dobry.

Długość sieci wodociągowej (bez przyłączy): **31 km**

Liczba stacji uzdatniania wody: **1 szt.**

Liczba przyłączy prowadzących do budynków: **311 szt.**

3.2.12.6. Kanalizacja

Na terenie miejscowości wybudowana została magistralna sieć kanalizacji sanitarnej, do której przyłączony został jedynie ośrodek zdrowia i gimnazjum. W 2008 roku planowana jest budowa sieci rozdzielczej i przyłączenie do niej wszystkich posesji na terenie miejscowości. Mieszkańcy Wandowa posiadają własne przydomowe zbiorniki bezodpływowe. Ich opróżnianie odbywa się za pomocą pojazdów asenizacyjnych, następnie ścieki są przekazywane do gminnej oczyszczalni ścieków w Gardei. Usługę wywozu nieczystości płynnych świadczy Zakład Gospodarki Komunalnej w Gardei.

3.2.13. Gospodarka odpadami

Na terenie miejscowości Wandowo brak jest składowiska odpadów. Odpady komunalne zmieszane, gromadzone w pojemnikach przydomowych, deponowane są na składowisku odpadów w Gilwie Małej, na terenie gminy Kwidzyn, zarządzanym przez Zakład Gospodarki Odpadami.

Na terenie Wandowa znajduje się jeden punkt, w którym zlokalizowane są pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów. W punkcie tym ustawione są pojemniki na szkło oraz tworzywa typu PET, dostępne dla wszystkich mieszkańców. Ponadto w miejscowości funkcjonuje workowy system segregacji odpadów – raz w miesiącu od mieszkańców wsi zbierane są worki z posegregowanymi odpadami.

Odbiór i transport zebranych odpadów prowadzony jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Gardei, Przedsiębiorstwo Usług Sanitarnych w Kwidzynie oraz firmę „Gaminex” w Kwidzynie.

3.2.14. Zasoby przyrodnicze, środowiskowe i stan środowiska

Wandowo leży nad Jeziorem Wandowo o powierzchni 9,2 ha i maksymalnej głębokości 11 m. Ponadto w odległości 2 km od Wandowa zlokalizowane jest Jezioro Rybno o powierzchni 19 ha i maksymalnej głębokości 4 m, które leży na terenie Morawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W Morawskim Obszarze Chronionego Krajobrazu (powierzchnia 2909 ha w granicach gminy Gardeja) występują wymagające skutecznej ochrony i zagrożone zanikiem w skali całego kontynentu: buczyna z marzanką wonną, kwaśna buczyna z kosmatką, grąd z gwiazdnicą wielkokwiatową, fragmenty lasów bagiennych, jeziora eutroficzne i dystroficzne, wielogatunkowe łąki świeże o charakterze

półnaturalnym, 8 gatunków roślin chronionych, 83 gatunki ptaków (w tym stanowiska lęgowe gatunków ginących, umieszczonych na polskiej „Czerwonej Liście”: bocian czarny, gągoł).

Przez Wandowo przepływa rzeka Wandówka o długości 4,4 km, wpadająca do Liwy.

3.2.15. Zasoby kulturowe i historyczne

Jedynym zabytkiem na terenie Wandowa jest coraz liczniej odwiedzany przez potomków dawnych mieszkańców miejscowości, cmentarz ewangelicki z II połowy XIX wieku.

4. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WANDOWO

W celach znajdujących się w niniejszym dokumencie zawarte są kierunki działania, które stanowią naturalny obszar realizacji Planu Odnowy Miejscowości Wandowo.

Plan ten określa szczególne obszary, które stanowią wyodrębnione elementy przestrzeni miejscowości:

- obszary aktywizacji społecznej i gospodarczej,
- obszary walorów przyrodniczych,
- obszary infrastruktury drogowej i okołodrogowej,
- obszary infrastruktury publicznej,
- obszary infrastruktury turystycznej,
- obszary infrastruktury kulturalnej i oświatowo - sportowej,
- obszary infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
- obszary opieki zdrowotnej i społecznej,
- obszary infrastruktury kanalizacji sanitarnej,
- obszary bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Powyższe obszary zapisane w celach pierwszorzędnych i drugorzędnych traktuje się jako obszary rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Wandowo na lata 2007-2013.

Wymienione obszary zidentyfikowane na podstawie celów i kierunków działania stanowią o podziale przestrzeni społeczno – gospodarczej miejscowości, w których będą realizowane poszczególne przedsięwzięcia zamieszczone w Planie Odnowy Miejscowości Wandowo. Dotyczy to inwestycji finansowanych w oparciu o montaż finansowy środków z budżetu gminy i funduszy strukturalnych, jak i realizowanych tylko w oparciu o środki własne.

5. ANALIZA SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron miejscowości oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed miejscowością. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należy wykorzystać sprzyjać będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;
- „**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój miejscowości).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego miejscowości.

Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach miejscowości i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach miejscowości ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego).

Ponadto dla stworzenia lepszych podstaw do oceny sytuacji społeczno- gospodarczej w miejscowości Wandowo przeprowadzono ankietę, której celem była ocena komfortu życia mieszkańców w stosunku do innych podobnych miejscowości w gminie oraz ocena trendów w życiu społeczno – gospodarczym na przestrzeni ostatnich lat.

M O C N E S T R O N Y

- Walory przyrodnicze i rekreacyjne
- Gimnazjum
- Świetlica wiejska
- Bliskość Kwidzyna
- Walory turystyczne
- Centralne położenie w gminie
- Środowisko naturalne
- Wysoki poziom produkcji rolnej
- Działalność Ochotniczej Straży Pożarnej
- Aktywność i kreatywność Rady Sołeckiej
- Infrastruktura służby zdrowia – ośrodek zdrowia i punkt apteczny
- Oświetlenie drogowe
- Współpraca z samorządem gminnym
- Gospodarstwa agroturystyczne

S Ł A B E S T R O N Y

- Stan techniczny infrastruktury drogowej i okołodrogowej (chodniki)
- Infrastruktura kanalizacyjna
- Wysokie bezrobocie
- Brak otwartych boisk sportowych
- Starzejąca się społeczność lokalna
- Niedostateczna informacja turystyczna
- Brak dobrego ośrodka wypoczynkowego
- Duże natężenie uciążliwości spowodowanych ruchem pojazdów w sezonie letnim

S Z A N S E

- Rozwój turystyki i agroturystyki
- Napływ zewnętrznych inwestorów
- Modernizacja nawierzchni dróg powiatowych
- Rozwój bazy turystycznej
- Stworzenie sieci ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych
- Aktywność samorządu gminnego
- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej
- Wykorzystanie środków pozabudżetowych
- Poprawa czystości jeziora

Z A G R O Ź E N I A

- Wzrost przestępczości (wandalizm, rozboje)
- Bezrobocie w skali makro
- Zanieczyszczenie środowiska
- Zagrożenie wypadkami komunikacyjnymi
- Wzmożony ruch pojazdów
- Polityka państwa
- Dewastacja terenów rekreacyjnych
- Apatia i zniechęcenie
- Niż demograficzny
- Ograniczone środki na rozwój wsi
- Emigracja wykształconej młodzieży

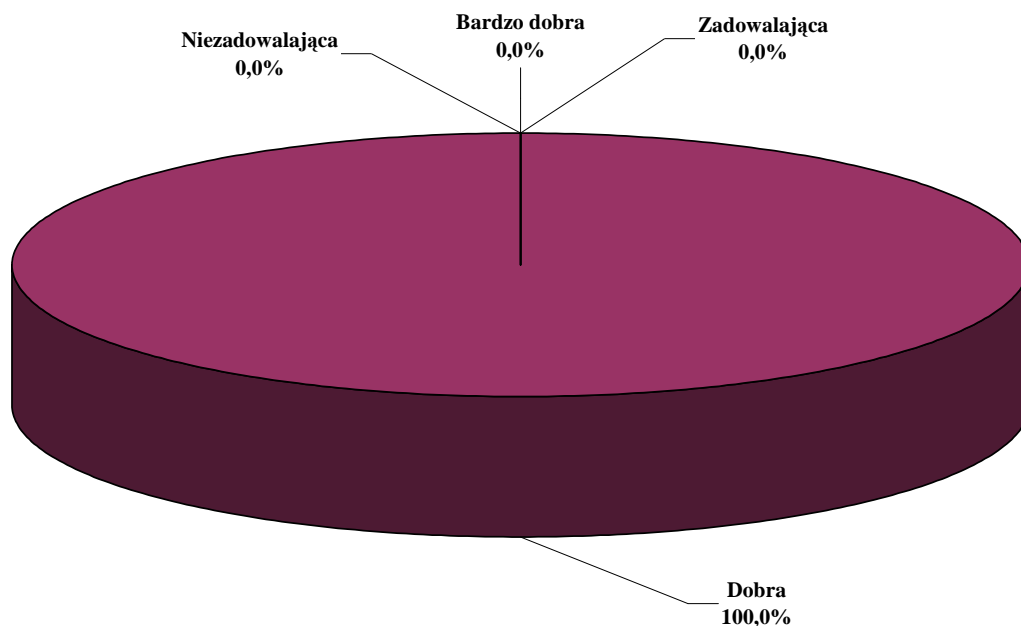
6. OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIEJSCOWOŚCI WANDOWO

Respondenci na podstawie przeprowadzonej ankiety dokonali oceny sytuacji społeczno – gospodarczej miejscowości Wandowo pod kątem jakości i komfortu życia w danej miejscowości w porównaniu z innymi miejscowościami znajdującymi się na terenie gminy Gardeja.

Kategoria ocen:

- A - bardzo dobra**
- B - dobra**
- C - zadowalająca**
- D - niezadowalająca**

Wyniki w procentach oddanych głosów na poszczególne kategorie ocen:

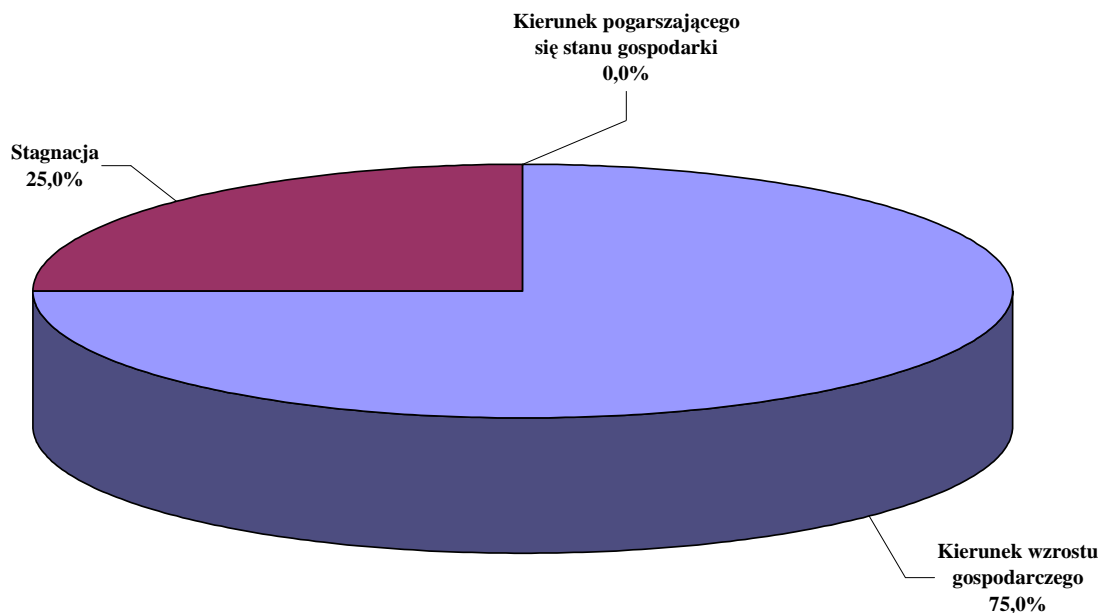

Uczestnicy debaty strategicznej określili również ogólny trend rozwoju gospodarczego miejscowości w następujących kategoriach:

Kategoria ocen:

- A - kierunek wzrostu gospodarczego**
- B - stagnacja**
- C - kierunek pogarszającego się stanu gospodarki**

Wyniki w procentach oddanych głosów na poszczególne kategorie ocen przedstawiły się następująco:

7. MISJA

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel miejscowości, jej „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do miejscowości, dla której została sformułowana.

Wypracowana misja rozwoju miejscowości poprzez wizję, pokazuje pozytywny obraz miejscowości Wandowo na kolejne 10 lat.

Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów planu. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych planem.

Misja dla miejscowości Wandowo jest opisem wizji miejscowości oraz jej głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne.

Misja wyraźnie określa charakter miejscowości i wskazuje jej atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe Wandowa, które wypracowano wspólnie na debacie strategicznej wzajemnie się uzupełniają. Wiele zadań realizacyjnych wskazanych w obszarze "gospodarka" powiązanych będzie zarówno z obszarem "infrastruktura", jak dotyczyć będzie samych mieszkańców. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości będzie zarówno kreował nowe miejsca pracy, jak również będzie wpływał na inwestycje w dziedzinie infrastruktury czy ochrony środowiska naturalnego. Zadania realizowane w obszarach związanych z kulturą, oświatą i sportem wpłyną na podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz integracji kulturalnej z gminą i regionem.

W dalszej części planu przedstawiono obszary, cele i kierunki działania dla każdego z obszarów życia społeczno – gospodarczego (gospodarka, infrastruktura, społeczność).

Miejscowość Wandowo

W obszarze gospodarczym w miejscowości Wandowo w najbliższych latach będą się dokonywać procesy zbliżające mieszkańców wsi do standardów życia w podobnych miejscowościach w rozwiniętych gospodarczo regionach Unii Europejskiej.

- **rolnictwo** - restrukturyzacja rolnictwa w skali makro i procesy doprowadzające do specjalizacji istniejących gospodarstw oraz możliwa absorpcja dotacji Unii Europejskiej zapewni wzrost nowoczesności, opłacalności i konkurencyjności produkcji rolniczej miejscowych gospodarstw dążących do specjalizacji i ich ściślejsze powiązanie z przetwórstwem rolno-spożywczym. Atutem rolnictwa będzie „czysta produkcja rolnicza” powiązana ze stojącym na wysokim poziomie przemysłem rolno – spożywczym – wysokotowarowe rolnictwo produkujące zdrową i smaczną żywność.
- **usługi** - rozwój usług bytowych dla ludności opierać się będzie na dobrze rozwiniętych mikroprzedsiębiorstwach (samozatrudnieniu). Usługi związane z obsługą nowoczesnej gospodarki rynkowej (usługi finansowe, rachunkowe, bankowe, ubezpieczeniowe itp.) służące rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości na terenie Wandowa zlokalizowane będą, jak do tej pory, w pobliskim Kwidzynie.
- **działalność produkcyjna pozarolnicza** –rozwój rzemiosła produkcyjnego opartego na spółdzielczości nowego typu oraz przedsiębiorstwa społeczne (preferowane formy zatrudnienia - dofinansowywane przez Rząd RP i fundusze strukturalne) są przyszłością mikro przedsiębiorczości w Wandowie.
- **turystyka** - funkcja o rosnącym znaczeniu w gospodarce miejscowości – turystyka weekendowa w oparciu o rozwijającą się bazę turystyczną nad Jeziorem Wandowskim, gospodarstwa agroturystyczne oraz turystyka kwalifikowana (szlaki piesze, rowerowe).

8. ANKIETY POGLĄDOWE

Uczestnicy debaty strategicznej w dniu 01.06.2007 roku „na gorąco” formułowali przedsięwzięcia inwestycyjne, które ich zdaniem powinny zostać zrealizowane w najbliższym czasie. Przedsięwzięcia ustalono wraz z uczestnikami debaty i oceniono w skali ważności od 1 do 10 pkt.

Tabela 11 Planowane przedsięwzięcia inwestycyjne miejscowości Wandowo

Inwestycje	Mało ważne				Ważne					Bardzo ważne			
	1	2	3	Suma ¹	4	5	6	7	Suma	8	9	10	Suma
Budowa boiska sportowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4
Remont i rozbudowa pomostu nad jeziorem	0	0	1*	1	0	1	0	0	1	1	0	1	2
Termomodernizacja strażnicy OSP z wymianą bram garażowych	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	0	1	3
Termomodernizacja ośrodka zdrowia	0	0	0	0	0	1	0	2	3	0	0	1	1
Renowacja cmentarza ewangelickiego	0	1	0	1	0	2	1	0	3	0	0	0	0

¹) suma wartości z kolumn 1, 2, 3

*ilość osób oddających głos na określoną punktację (w tym przypadku 1 osoba dała 3 punkty na przedsięwzięcie inwestycyjne” Remont i rozbudowa pomostu nad jeziorem”)

Wykres 2 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych wg skali ważności

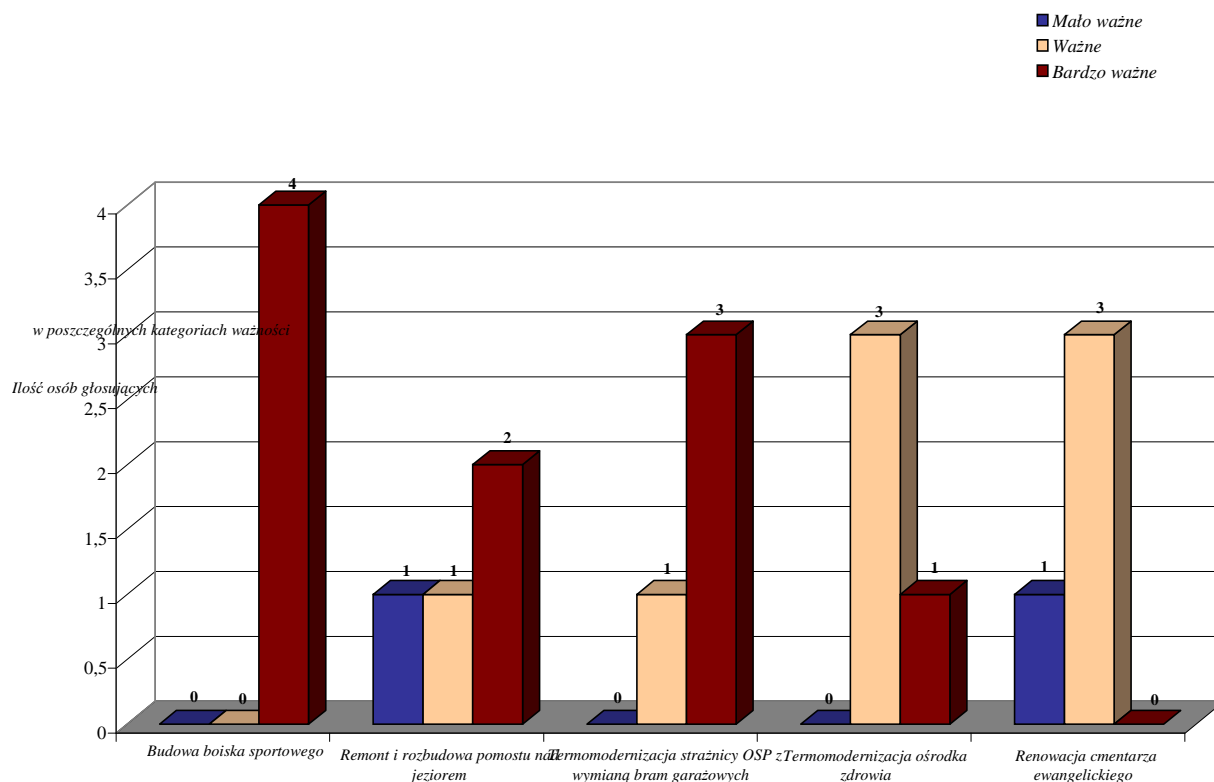
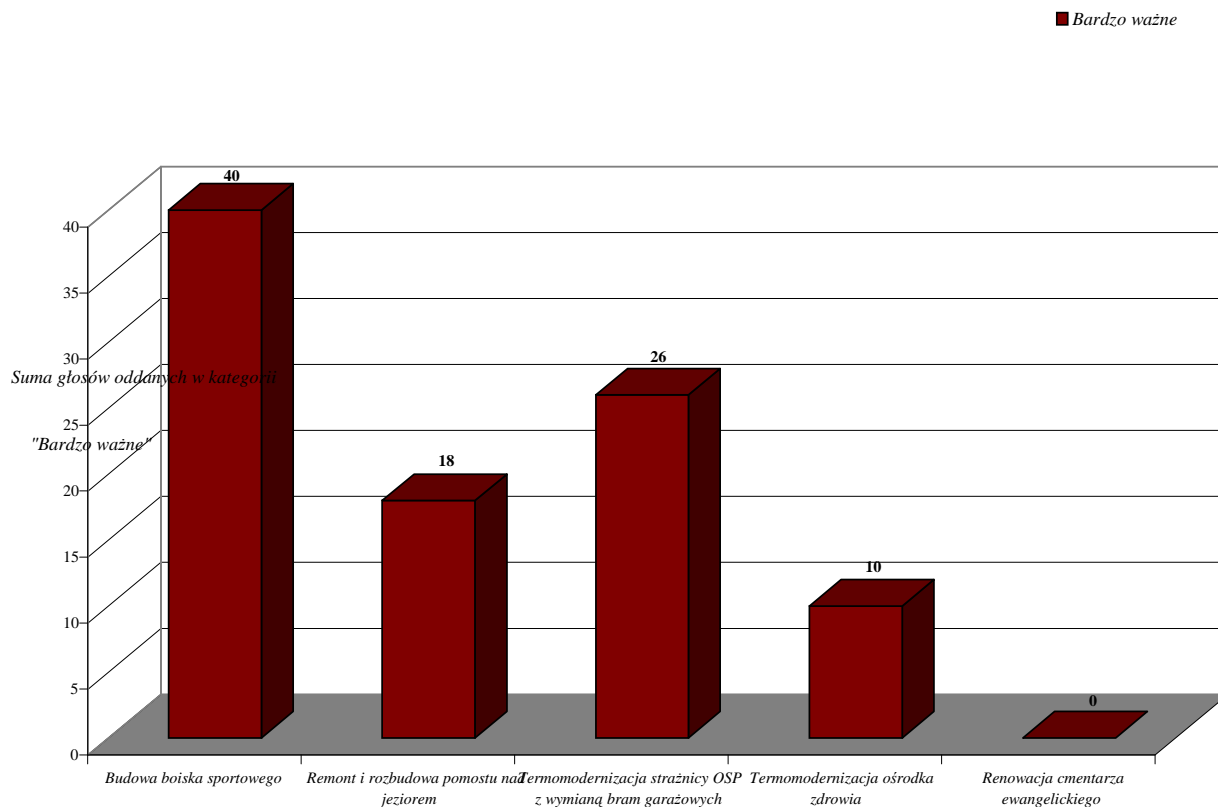

Tabela 12 Planowane przedsięwzięcia inwestycyjne miejscowości Wandowo w kategorii oceny „Bardzo ważne”

Inwestycje	Bardzo ważne			
	8	9	10	Suma
Budowa boiska sportowego	0	0	4	40
Remont i rozbudowa pomostu nad jeziorem	1	0	1	18
Termomodernizacja strażnicy OSP z wymianą bram garażowych	2	0	1	26*
Termomodernizacja ośrodka zdrowia	0	0	1	10
Renowacja cmentarza ewangelickiego	0	0	0	0

* - suma iloczynów ilości punktów i liczby osób, np.: $8 \times 2 + 9 \times 0 + 10 \times 1 = 26$

Wykres 3 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w kategorii oceny „Bardzo ważne”

9. DIAGNOZA STANU

W diagnozie wyszczególniono najważniejsze cechy poszczególnych obszarów przyjętych do oceny oraz określenia celów i kierunków działania.

Diagnoza Stanu jest syntezą Raportu o Stanie miejscowości Wandowo.

Charakterystykę obszarów cechuje wyszczególnienie ich cech w odniesieniu do miejscowości jako całości, jej zróżnicowań wewnętrznych oraz pozycji w gminie.

Poszczególnym wnioskom przyporządkowano znaki wartościujące znaczenie treści:

- (+) wartość pozytywna dla rozwoju miejscowości,
- (+/-) wartość o niewielkim znaczeniu na obecnym etapie rozwoju miejscowości,
- (-) wartość negatywna dla rozwoju społeczno – gospodarczego miejscowości Wandowo.

Ocenę potencjału wewnętrznego dokonano metodą analizy SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

GOSPODARKA

- (+/-) liczba podmiotów gospodarczych
- (+) struktura użytków rolnych
- (-) miejsca pracy
- (+) obszary turystyczne
- (-) produkcja żywności ekologicznej
- (+/-) usługi
- (-) przetwórstwo rolno-spożywcze
- (+/-) wykształcenie się procesów rozwojowych w sektorze prywatnym

SPOŁECZNOŚĆ

- (+) oświata
- (+/-) więzi społeczne
- (-) ubożenie społeczeństwa
- (+) aktywność społeczna
- (+/-) kultura masowa
- (+/-) stowarzyszenia i organizacje pozarządowe

INFRASTRUKTURA

- (+/-) sieć wodociągowa
- (+/-) sieć kanalizacyjna
- (-) stopień zgazyfikowania miejscowości
- (+/-) stan dróg i chodników
- (+) stan sieci telefonii przewodowej
- (+) dostęp do Internetu
- (+/-) stan infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
- (-) infrastruktura okołobiznesowa
- (+/-) baza turystyczna

10. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Hierarchizacji celów dokonano w trzech obszarach rozwoju społeczno - gospodarczego.

Dla każdego z tych obszarów wyznaczono trzy cele pierwszorzędne, bez których miejscowość Wandowo nie ma możliwości dalszego rozwoju.

Dodatkowo, o ile było to możliwe wskazano na trzy cele drugorzędne, które powinny znacznie przyspieszać rozwój w danym obszarze.

Na podstawie tak zhierarchizowanych celów o których mowa w rozdziale 11. określono priorytety w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno-gospodarczego i zapisano je poniżej.

G O S P O D A R K A

Priorytetem w obszarze gospodarczym są działania w kierunku wykorzystania walorów przyrodniczych dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i produkcji zdrowej żywności oraz wykorzystanie walorów dobrego położenia Wandowa w bliskim otoczeniu Morawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, atrakcyjnych jezior oraz bliskości Kwidzyna do rozwoju turystyki weekendowej, przy jednoczesnym podjęciu działań w kierunku tworzenia warunków dla absorpcji środków funduszy strukturalnych i wspierania przedsiębiorczości.

I N F R A S T R U K T U R A

Priorytetem w tym obszarze jest podjęcie działań w kierunku rozbudowy infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej nad Jeziorem Wandowo oraz infrastruktury kulturalnej i oświatowo - sportowej przy jednoczesnym intensywnym działaniu na rzecz skanalizowania miejscowości.

S P O Ł E C Z N O Ś Ć

Obszar społeczny za priorytetowe cele przyjął podjęcie działań na rzecz utrzymania bezpieczeństwa oraz porządku publicznego na terenie Wandowa oraz tworzenie warunków do dalszego integrowania mieszkańców. Działania te winny być wsparte przeciwdziałaniem występującym na terenie miejscowości patologiom społecznym.

11. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA (INWESTYCJE)

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne. Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania, a jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe lata. Działalność miejscowości Wandowo koncentrować będzie się na trzech obszarach:

- **GOSPODARKA,**
- **INFRASTRUKTURA,**
- **SPOŁECZNOŚĆ.**

Tablica celów w poszczególnych obszarach (gospodarka, infrastruktura, społeczność) uporządkowuje pod względem ważności i znaczenia dla rozwoju poszczególne zidentyfikowane cele.

Cele pierwszorzędne - w każdym z tych obszarów (trzy cele) to takie cele, bez których utrzymanie obecnego status quo (rozwoju danego obszaru) nie jest możliwe. Przewidziano, że czas realizacji tych celów z przyporządkowanymi tym celom inwestycjami powinien się zamknąć przed 2017 rokiem.

Cele drugorzędne to cele, które w skrócie można określić jako cele prorozwojowe (ich realizacja przyspieszy rozwój danego obszaru), a czas realizacji tych celów łącznie z przypisanymi im inwestycjami może wykroczyć poza rok 2013

Kierunki działania (**INWESTYCJE**) zmierzające do realizacji poszczególnych celów strategicznych przedstawiono poniżej każdego z celów w układzie tabelarycznym.

Jednocześnie zidentyfikowane inwestycje niezbędne do realizacji na terenie miejscowości Wandowo zhierarchizowano dla zbudowania podstaw logicznego uporządkowania celów i kierunków (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego. Hierarchizacja ta poprzedza późniejsze tabele z celami i przyporządkowanymi im działaniami.

Tabela 13 Obszar strategiczny pn. „Gospodarka”

11.1. GOSPODARKA								
Cele pierwszorzędne do roku 2013								
<i>Podjąć działania w kierunku wykorzystania walorów przyrodniczych dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i produkcji zdrowej żywności.</i>			<i>Wykorzystać walory dobrego położenia w bliskim otoczeniu Morawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, atrakcyjnych jezior oraz bliskość Kwidzyna do rozwoju turystyki weekendowej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku tworzenia warunków dla absorpcji środków funduszy strukturalnych i wspierania przedsiębiorczości.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Promocja gospodarstw ekologicznych.	Inicjowanie działań organizacyjnych i wspieranie procesów tworzących grupy producenckie zrzeszających producentów zdrowej żywności.	Edukacja rolników przy udziale ODR i programów finansowanych przez Unię Europejską.	Budowa infrastruktury turystycznej zwiększającej dostępność do akwenów wodnych (stacje wędkarskie, przystanie kajakowe itp.).	Dalsze zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Wandowo.	Zabezpieczenie terenu pod imprezy plenerowe – dalsze inwestycje w obszarze planowanego boiska sportowego.	Opracowanie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Wandowa dla lokalizowania małej i średniej przedsiębiorczości oraz uzbrajania terenów.	Opracowanie dokumentacji technicznych na planowane inwestycje w Wandowie.	Uruchomienie punktu informacji o możliwych dotacjach dla przedsiębiorców oraz organizacja szkoleń w zakresie pisania projektów dla bezpośrednich beneficjentów środków UE.

Tabela 14 Obszar strategiczny „Infrastruktura”

11.2. INFRASTRUKTURA								
Cele pierwszorzędne do roku 2013								
<i>Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej nad Jeziorem Wandowo.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku kanalizacji Wandowa.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury kulturalnej i sportowej.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Remont i rozbudowa pomostu nad jeziorem.	Utworzenie Ośrodka Sportów Wodnych.	Oczyszczanie i zagospodarowanie turystyczne Jeziora Wandowo.	Opracowanie dokumentacji technicznej sieci kanalizacyjnej dla Wandowa.	Budowa sieci rozdzielczej kanalizacji sanitarnej.	Promocja przydomowych oczyszczalni ścieków dla zabudowy rozproszonej.	Remont kapitalny dachu świetlicy wiejskiej.	Budowa boiska do piłki nożnej z ławkami i bieżnią.	Budowa tarasu widokowego przy świetlicy wiejskiej wraz z zejściem na plażę Jeziora Wandowo.
Cele drugorzędne								
<i>Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej i okołodrogowej.</i>			<i>Stwarzać warunki do rozwoju infrastruktury publicznej na terenie Wandowa.</i>			<i>Tworzyć warunki do rozwoju znaczenia turystycznego Wandowa.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Organizacja otoczenia dróg (oświetlenie drogowe, ciągi pieszo – rowerowe).	Budowa i przebudowa (utwardzenie) dróg lokalnych.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej.	Termomodernizacja strażnicy OSP z wymianą bram garażowych.	Termomodernizacja ośrodka zdrowia.	Renowacja cmentarza ewangelickiego.	Rozbudowa infrastruktury turystycznej wokół obszarów przyjeziornych (parkingi, pola namiotowe, campingowe).	Tworzenie ścieżek przyrodniczych oraz szlaków turystycznych związanych z walorami turystycznymi otoczenia Jeziora Rybno oraz Morawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.	Gospodarstwa Agroturystyczne – promocja i szkolenia na rzecz pozyskania środków UE na ich rozwój.

Tabela 15 Obszar strategiczny „Społeczność”

11.3. SPOŁECZNOŚĆ								
Cele pierwszorzędne do roku 2017								
<i>Działać na rzecz utrzymania bezpieczeństwa oraz porządku publicznego na terenie miejscowości.</i>			<i>Przeciwdziałać patologiom społecznym występującym na terenie Wandowa.</i>			<i>Stworzyć warunki do integracji mieszkańców Wandowa.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Profilaktyka wśród młodzieży i osób zagrożonych uzależnieniami.	Opracowanie programu monitoringu i egzekucji prawa w zakresie gospodarki odpadami przez właścicieli obiektów.	Prowadzenie działań prewencyjnych Policji i szkoły.	Tworzenie programów profilaktycznych i współpraca z organizacjami działającymi w Wandowie w zakresie ich realizacji.	Edukacja lokalnej społeczności dla zniesienia agresji w rodzinie, monitoring i opieka nad rodzinami patologicznymi.	Monitoring miejsc niebezpiecznych zwłaszcza w okresie wzmożonego ruchu turystycznego w okresie letnim.	Organizacja współzawodnictwa w różnych dziedzinach sportu.	Organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjnych.	Organizacja kursów i szkoleń mieszkańców dla rozwoju zainteresowań artystycznych i kulturalnych mieszkańców
Cele drugorzędne								
<i>Działać na rzecz zwiększenia aktywności społeczności lokalnej.</i>			<i>Stworzyć warunki do poprawy funkcjonowania i dostępności mieszkańców do opieki zdrowotnej i społecznej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Identyfikacja i szkolenia liderów lokalnych.	Wsparcie powstawania nowych i działalności istniejących lokalnych organizacji.	Organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjnych o znaczeniu ponadlokalnym na terenie Wandowa.	Poprawa warunków lokalowych Ośrodka Zdrowia wraz z rozszerzeniem zakresu usług medycznych.	Poprawa opieki stomatologicznej na poziomie szkoły podstawowej.	Tworzenie programów profilaktyki zdrowotnej w oparciu o istniejące obiekty sportowe, kadre wychowania fizycznego.	Dalsza organizacja zajęć pozalekcyjnych na bazie Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki oraz świetlicy wiejskiej.	Utworzenie Ludowego Związku Sportowego w Wandowie.	Utworzenie placów zabaw dla dzieci.

12. WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI WANDOWO

12.1. KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU

W poszczególnych obszarach wskazano 15 celów, które są podstawą prawidłowego rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Wandowo.

Spośród wszystkich dotąd sformułowanych celów przy określaniu wariantu posłużono się sześcioma celami wybranymi jako najważniejsze bez względu na to, z jakiego obszaru pochodziły.

Dwa najważniejsze z tych sześciu celów określono mianem **celów strategicznych** dla rozwoju społeczno - gospodarczego miejscowości Wandowo.

Umownie przyjęto, że na rzecz celów strategicznych winno się wydatkować około 50% tzw. potencjału inwestycyjnego przez który, rozumie się nie tylko środki budżetu gminy przeznaczone na inwestycje, w tym na terenie Wandowa, ale również inne pozyskane środki pozabudżetowe takie jak fundusze strukturalne, kredyty i środki partnerów prywatnych w ramach tzw. PPP.

Na **cele niezbędne** przeznaczają się pozostałe 50% tego potencjału.

Podział ten ma charakter umowny i ma podkreślić rangę poszczególnych poziomów zidentyfikowanych w wariacie celów.

W ten sposób dokonano hierarchizacji celów i w przypadku miejscowości Wandowo wybrano wariant rozwoju, którego celami strategicznymi są działania w kierunku rozbudowy infrastruktury kulturalnej i sportowej oraz rozbudowy infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej nad Jeziorem Wandowo.

Tabela 16 Wybrany Wariant Rozwoju

CELE STRATEGICZNE	<i>Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury kulturalnej i sportowej.</i> I A		<i>Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej nad Jeziorem Wandowo.</i> I B	
CELE NIEZBĘDNE	<i>Wykorzystać walory dobrego położenia w bliskim otoczeniu Morawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, atrakcyjnych jezior oraz bliskość Kwidzyna do rozwoju turystyki weekendowej.</i> II A	<i>Podjąć działania w kierunku kanalizacji Wandowa.</i> II B	<i>Stwarzać warunki do rozwoju infrastruktury publicznej na terenie Wandowa.</i> II C	<i>Tworzyć warunki do rozwoju znaczenia turystycznego Wandowa.</i> II D

13. CELE STRATEGICZNE I CELE NIEZBĘDNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA

Wariant rozwoju obejmuje 6 celów utworzonych na podstawie wcześniej zidentyfikowanych celów w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego miejscowości Wandowo. Poszczególnym zidentyfikowanym w wariacie celom przypisano kierunki działań.

CEL STRATEGICZNY – I A

Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury kulturalnej i sportowej.

Opis kierunków działań:

1. Budowa boiska do piłki nożnej z ławkami.
2. Budowa tarasu widokowego przy świetlicy wiejskiej wraz z zejściem na plażę Jeziora Wandowo.
3. Budowa plaży nad Jeziorem Wandowo.

CEL STRATEGICZNY – I B

Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej nad Jeziorem Wandowo.

Opis kierunków działań:

1. Remont i rozbudowa pomostu nad jeziorem.
2. Utworzenie Ośrodka Sportów Wodnych.
3. Oczyszczanie i zagospodarowanie turystyczne Jeziora Wandowo.

CEL NIEZBĘDNY – II A

Wykorzystać walory dobrego położenia w bliskim otoczeniu Morawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, atrakcyjnych jezior oraz bliskość Kwidzyna do rozwoju turystyki weekendowej.

Opis kierunków działań:

1. Budowa infrastruktury turystycznej zwiększającej dostępność do akwenów wodnych (stanice wędkarskie, przystanie kajakowe itp.).
2. Dalsze zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Wandowo.
3. Zabezpieczenie terenu pod imprezy plenerowe – dalsze inwestycje w obszarze planowanego boiska sportowego.

CEL NIEZBĘDNY – II B

Podjąć działania w kierunku kanalizacji Wandowa.

Opis kierunków działań:

1. Opracowanie dokumentacji technicznej sieci kanalizacyjnej dla Wandowa.
2. Budowa sieci rozdzielczej kanalizacji sanitarnej.
3. Promocja przydomowych oczyszczalni ścieków dla zabudowy rozproszonej.

CEL NIEZBĘDNY – II C

Stwarzać warunki do rozwoju infrastruktury publicznej na terenie Wandowa.

Opis kierunków działań:

1. Termomodernizacja strażnicy OSP z wymianą bram garażowych.
2. Termomodernizacja ośrodka zdrowia.
3. Renowacja cmentarza ewangelickiego.

CEL NIEZBĘDNY – II D

Tworzyć warunki do rozwoju znaczenia turystycznego Wandowa.

Opis kierunków działań:

1. Rozbudowa infrastruktury turystycznej wokół obszarów przyjeziornych (parkingi, pola namiotowe, campingowe).
2. Tworzenie ścieżek przyrodniczych oraz szlaków turystycznych związanych z walorami turystycznymi otoczenia Jeziora Rybno oraz Morawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.
3. Gospodarstwa Agroturystyczne – promocja i szkolenia na rzecz pozyskania środków UE na ich rozwój.

14. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

Tabela Wieloletniego Planu Inwestycyjnego zawiera przedsięwzięcia inwestycyjne, które zostały uzgodnione przez Radę Sołecką i mieszkańców miejscowości Wandowo, jako propozycje do Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Gardeja.

Umieszczone przedsięwzięcia zostały zaplanowane na lata 2009-2017 i będą realizowane w ramach zadań własnych gminy i w oparciu o Wieloletni Plan Inwestycyjny. Jedno z tych zadań będzie finansowane przez Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013. Natomiast inne inwestycje sfinansowane będą przy udziale budżetu gminy i dostępnych funduszy pozabudżetowych.

Część wskazanych przedsięwzięć inwestycyjnych nie posiada jeszcze dokumentacji technicznej, która sporządzana będzie systematycznie w miarę przekazywanych środków przez gminę.

Tabela 17 Wieloletni Plan Inwestycyjny - (wartość inwestycji w PLN)

Nazwa zadania	Nakłady całkowite	Środki własne	Dofinansowanie	Lata realizacji
Budowa boiska wraz z zagospodarowaniem terenu w Wandowie – zadanie priorytetowe	400 000,00	60 000,00	340 000,00	2010
Remont i rozbudowa pomostu nad jeziorem	30 000,00	30 000,00	–	2012
Termomodernizacja strażnicy OSP z wymianą bram garażowych	55 000,00	55 000,00	–	2014
Termomodernizacja ośrodka zdrowia	40 000,00	40 000,00	–	2015
Renowacja cmentarza ewangelickiego	20 000,00	20 000,00	–	2017

15. OPIS ZADANIA PRIORYTETOWEGO

BUDOWA BOISKA WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU W WANDOWIE

Zadaniem priorytetowym, przewidzianym do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, jest „Budowa boiska wraz z zagospodarowaniem terenu w Wandowie”.

Budowa boiska sportowego polegała będzie na wykonaniu następujących zadań:

- budowa boiska do piłki nożnej (niwelacja i wyrównanie terenu, wykonanie nawierzchni trawiastej, ustawienie bramek, wyznaczenie linii boiskowych);
- ustawienie ławek dla publiczności i kibiców;
- zagospodarowanie terenu wokół boiska.

Planowane w ramach ww. projektu boisko sportowe oraz zagospodarowanie terenu wokół boiska położone są na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki nr: 126/9 i 128, 129 obręb Wandowo, będącej własnością Gminy Gardeja.

Realizacja inwestycji odgrywać będzie dużą rolę dla społeczności lokalnej, związana przede wszystkim ze zwiększeniem możliwości jej integracji, ale również będzie zapewniała warunki dla realizacji przedsięwzięć sportowych i kulturalnych. Boisko do piłki nożnej służyć będzie całej społeczności Wandowa jako miejsce uprawiania sportu, aktywnego spędzania czasu, spotkań i wypoczynku.

Dla społeczności lokalnej, a także dla licznie odwiedzających Wandowo turystów, teren ten stanie się miejscem rekreacji i sportu. Ponadto inwestycja ta odgrywać będzie dużą rolę w środowisku społeczności lokalnej w zakresie zwiększenia możliwości jej integracji.

Łącznie koszt zadania priorytetowego będzie wynosił 400 000,00 zł. Jego realizacja jest planowana na rok 2010. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowe określenie kosztów będzie możliwe dopiero po opracowaniu kosztorysu inwestorskiego dla przedmiotowej inwestycji.

16. ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA PRIORYTETOWEGO

1. Budowa boiska do piłki nożnej.

330 000,00 PLN

2. Ustawienie ławek i zagospodarowanie terenu .

60 000,00 PLN

3. Nadzór inwestorski.

10 000,00 PLN

Łączne nakłady:

400 000,00 PLN

17. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA PRIORYTETOWEGO

Tabela 18 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania priorytetowego

ZAKRES RZECZOWY	2010 ROK												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Budowa boiska do piłki nożnej.			330 000 PLN										
Ustawienie ławek i zagospodarowanie terenu.					60 000 PLN								
Nadzór inwestorski			10 000 PLN										

18. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WANDOWO

Tabela 19 Harmonogram wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Wandowo

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedłożenie Raportu z Planu Odnowy Miejscowości Wandowo przedstawicielom Zebrania Wiejskiego	Wójt	Październik 2009
2. Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Wandowo przez Zebranie Wiejskie	Zebranie Wiejskie	Październik 2009
3. Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Wandowo na Sesji Rady Gminy	Rada Gminy	Październik 2009
4. Opracowanie strony www sołectwa Wandowo w Internecie z zamieszczeniem Planu Odnowy Miejscowości Wandowo	Wójt	Kwiecień 2010
5. Opracowanie dokumentacji technicznych ze szczególnym uwzględnieniem projektów i zadań mogących uzyskać wsparcie z funduszy strukturalnych	Wójt	Listopad 2010
6. Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z harmonogramem przyjętym w WPI	Wójt, Rada Sołecka	Do roku 2017

19. MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WANDOWO

Tabela 20 Harmonogram monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Wandowo

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedkładanie raportów z przebiegu realizacji projektów i zadań zamieszczonych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym	Rada Sołecka	Co sześć miesięcy począwszy od miesiąca marca 2009 roku na ręce przedstawicieli Zebrania Wiejskiego
2. Ocena realizacji WPI	Rada Sołecka	Przed sesją absolutoryjną każdego roku
3. Organizacja debat strategicznych z udziałem osób tworzących wcześniej program dla oceny jego aktualności	Rada Sołecka	Raz na dwa lata

* - Ze względu na zmieniającą się sytuację społeczno – gospodarczą na skutek zdarzeń wcześniej nieprzewidywalnych lub z innych ważnych powodów Plan Odnowy Miejscowości Wandowo może zostać skorygowany w każdym z jego rozdziałów, o ile wniosek z uzasadnieniem złoży jeden z członków Rady Sołeckiej na ręce Przewodniczącego Rady Sołeckiej. Wniosek taki Przewodniczący Rady Sołeckiej poddaje procedurze uchwalania dokonywanego przez Zebranie Wiejskie i zatwierdzania przez Radę Gminy.

20. PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WANDOWO

Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości Wandowo pośród przyszłych beneficjentów, wykonawców i decydentów, opierać się będzie o trzy formy komunikacji:

- Internet
- Prasa lokalna i centralna
- Promocja i reklama bezpośrednia

Internet będzie głównym dostawcą informacji o Planie Odnowy Miejscowości Wandowo. W witrynie internetowej Gminy Gardeja zostanie utworzona podstrona poświęcona Planowi Odnowy Miejscowości Wandowo z zamieszczonym dokumentem w plikach pdf.

Internet służyć będzie również komunikacji pomiędzy bezpośrednio odpowiedzialnym za wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Wandowo (Urzędem Gminy Gardeja), a zainteresowanymi podmiotami samorządowymi, biznesowymi i organizacjami pozarządowymi.

Prasa lokalna i centralna służyć będzie jedynie upowszechnianiu informacji w różnych kręgach potencjalnych beneficjentów i wykonawców Planu Odnowy Miejscowości Wandowo o istnieniu takiego dokumentu i sposobie jego monitorowania i wdrażania, kierując do źródła informacji, jakim będzie Internet.

Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do wybranych, potencjalnych wykonawców, inwestorów zidentyfikowanych na podstawie analizy przedsięwzięć inwestycyjnych zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Wandowo.

Powyższa promocja i reklama polegać będzie na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości.

21. WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I WYKRSÓW

Tabela 1 Miejscowość w statystyce	10
Tabela 2 Struktura gruntów według klas bonitacyjnych w m. Wandowo	10
Tabela 3 Struktura ludności gminy Gardeja i miejscowości Wandowo wg wieku - stan na koniec 2008 r.	12
Tabela 4 Struktura ekonomiczna ludności w gminie Gardeja i w miejscowości Wandowo - stan na koniec 2008 r.	12
Tabela 5 Struktura prowadzonej działalności gospodarczej.....	13
Tabela 6 Struktura gospodarstw rolnych	14
Tabela 7 Bezrobotni w gminie Gardeja i miejscowości Wandowo wg stanu na 31.12.2007 r. i 31.12.2008 r.....	15
Tabela 8 Bezrobotni w gminie Gardeja i miejscowości Wandowo według wykształcenia wg stanu na 31.12.2007 r.....	15
Tabela 9 Bezrobotni w gminie Gardeja i miejscowości Wandowo według wykształcenia wg stanu na 31.12.2008 r.....	15
Tabela 10 Stopa bezrobocia w %.....	15
Tabela 11 Planowane przedsięwzięcia inwestycyjne miejscowości Wandowo.....	31
Tabela 12 Planowane przedsięwzięcia inwestycyjne miejscowości Wandowo w kategorii oceny „Bardzo ważne”	32
Tabela 13 Obszar strategiczny pn. „Gospodarka”.....	38
Tabela 14 Obszar strategiczny „Infrastruktura”	39
Tabela 15 Obszar strategiczny „Społeczność”	40
Tabela 16 Wybrany Wariant Rozwoju	42
Tabela 17 Wieloletni Plan Inwestycyjny - (wartość inwestycji w PLN)	45
Tabela 18 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania priorytetowego.....	48
Tabela 19 Harmonogram wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Wandowo.....	49
Tabela 20 Harmonogram monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Wandowo.....	50
Rysunek 1 Położenie Wandowa	9
Wykres 1 Liczebność ludności miejscowości Wandowo w latach 2003 – 2009	12
Wykres 2 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych wg skali ważności	32
Wykres 3 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w kategorii oceny „Bardzo ważne”	33